

השבת של רבי נחמן מברסלב

כל מה שמתגדל ומתפאר שם הצדיק יותר מתגדל ומתפאר שם השם יתברך ביותר. (קל"מ א', סז)

טוב להגיד ולשיר נח נחמן נחמן מאומן לזכות לכל הישועות

שבת תולדות

ויזו אחזת בעקב עשו... (כח, כז)

... בעקב דייקא, כשיתגבר עשו בסוף הגלות בעקבות משיחא, וירצה לד' בעקבו על ראש ישראל, בבחינת: הגדיל עלי עקב, אז דייקא "יודו" בחינת אמונה בחינת תפלה, בחינת: ויהי ידיו אמונה וכו' — פרישו בצלו, אוחזת בעקבו להפילו ולהשפילו על ידי זה, כי אין כחנו אלא בפה, לתפוס אמונות אבותינו, לצעק אליו יתברך מכל מקום שהוא (לקוטי הלכות - הלכות יין נסך ד' - כ"ה):

כי צייד בניו... (ששאל את אביו האיך מעשרין תבן ומלח) (כח, כח)

אי אפשר לילך בדרך צדקה וחסד חנם לבד, כי אם כן לא יעשה כלום, חס ושולם, רק אדרבא, יעשה מה שלבו חפץ, חס ושולם, ויסמך על חסדי ה', ואין זה דרך התורה הקדושה. אבל גם לילך בדרך משפט לבד גם כן אי אפשר, כי אין העולם מתקיים על-פי מדת הדין לבד, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, וכמו שרואין בחוש שהרבה נפלו ונתרחקו על-ידי רבוי המשפט והדין יותר מדי, שהחמירו על עצמן הרבה, עד שאמרו בלבם שאפס תקותם, חס ושולם, לפי רבוי עוונותיהם וקלקוליהם ופגמיהם העצומים. ואם כי אמת שפגמו וקלקלו הרבה, אף-על-פי-כן צריכין לבטוח בחסדי השם ורחמיו, שאינם כלים לעולם שעדיין עדיין יש תקוה בכל יום ובכל עת ובכל שעה כל ימי חייו, אפלו אם הוא כמו שהוא, כי חסדי השם לא תמנו וכו'.

ועל זה אמר שלמה, אל תצדק הרבה ואל תרשע הרבה, וכמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה, אם רשעת מעט אל תרשע הרבה, ואפלו אם כבר הרשיע הרבה, חס ושולם, אף-על-פי-כן לא יוסיף וירשיע עוד הרבה ביותר, וכל מה שממעט קצת מלהרשיע בוודאי הוא טובתו לנצח, וגם על-ידי-זה יוכל לזכות בסוף לשוב להשם יתברך בשלמות, כי אין שום יאוש בעולם כלל, כי מדה טובה מרבה ממדת פרענות. ומה כשאדם פוגם או עובר עברה, חס ושולם, השם יתברך משגיח ומסתכל על כל פרט ופרט, כמו שכתוב: אם יסתור איש במסתרים ואני לא אראנו. וכתוב, ממכון שבתו השגיח וכו' המבין אל כל מעשיהם, מכל שכן וכל שכן במדה טובה שבוודאי אין שום תנועה טובה נאבדת לעולם.

ועל כן מי שרוצה לסמך רק על החסד חנם ויפרק על לגמרי, חס ושולם, זה בחינת קליפת ישמעאל שיצא מאברהם שהיתה עיקר מדתו חסד וצדקה. וכן להפך, מי שנופל מחמת רבוי המשפט והדין והחמרות יתרות והמרות שחרות שמכביד על עצמו, זה בחינת קליפת עשו שיצא מיצחק שמדתו דין ומשפט, ועל כן שאל את אביו האיך מעשרין תבן ומלח, חמרות יתרות הנייל, כי חמרות יתרות הם גם כן פגם גדול לפעמים, וכמבואר במקום אחר. ועיקר השלמות הוא כשנכלל משפט וצדקה ביחד, שזה בחינת יעקב בחינת משפט וצדקה ביעקב וכו', ועל כן היתה מטתו של יעקב שלמה... (לקוטי הלכות - הלכות מתנה ה' - אותיות ל"ז ל"ח מתוך אוצר היראה - התחזקות - קי"א):

ורבקה שמעת בדבר יצחק... (כז, ה')

כי רבקה ידעה כל זאת היטב, שעשו הוא רשע גמור וכוונתו להרע, על כן שלחה את יעקב לקבל הברכות ברמאות מאביו, כי יעקב הצדיק אי אפשר לו לקבל הברכות שהם שפע הפרנסה בעולם הזה כי אם על ידי רמאות הזאת שמכרח להלביש את עצמו בבחינת עשיה גשמית שהוא בחינת עשו כדי שיוכל לקבל פרנסה. וזהו שהלבישה אותו בלבושי עשו ולא הכירו, כי היו ידיו כידיו עשו אחיו שערות ויברכהו, כי באמת יעקב בשרשו רחוק מפרנסה גשמית, כי חלקו רק תורה ומצוות בחינת הארת הרצון שהוא הפך עשיה גשמית.

ובאמת לעתיד, כשיבוא משיח במהרה בימינו, לא יעסקו ישראל בשום עסק, כי יתקיים: "ועמדו זרים ורעו צ'אנכם וכו'". ועל כן אם היה יעקב נכנס ליצחק בלי לבושי עשו והיה מבקשו שיברכו שיתן לו ה' יתברך שפע והצלחה בעסקי פרנסתו לא היה יצחק מרצה לזה, כי היה אומר לו: למה לך לחשוב פרנסה כלל, כי אתה צריך רק לעס'ק בתורה ותפלה ופרנסתך תהיה נעשית על ידי אחרים. והם צריכים לבקש על פרנסה כדי להחזיק אותך, כי זה עיקר התכלית שלהם, אבל אתה צריך להיות רק יושב אהל. ולבלי לחשוב שום פרנסה כלל, כמו שיהיה לעתיד באמת שיתקיים: "ועמדו זרים ורעו צ'אנכם וכו'", וכמו שאמר רבי שמעון בר יוחאי: אפשר אדם חורש בשעת חרישה וזורע בשעת זריעה וכו' תורה מה תהא עליה? אלא בזמן שישראל עושין רצונו של מקום מלאכתך נעשית על ידי אחרים, כי יצחק רצה שיתנהג העולם תכף כמו שיהיה בסוף, כשיבוא משיח במהרה בימינו (אמון) ... (לקוטי הלכות - הלכות ערב ג' - כ"ב):

(ספר אבי הנחל א' - מכתב עד)

מכתב

ב"ה, הושענא רבא תשכ"ד.

לכבוד בת עיני, הצופה ומסתכל על האמת הצרופ והמוקק ורואה מרחוק אמתת האמת בראיה גמורה וברה כחמה, וכוסף ובווער בחשק נמרץ ורצון חזק לפרע בזריוות החוב המוטל עליו, לרחם על עם ה' ועל כל מקומות החיצונים והרחוקים והנרחים מאד, להכניס כל הלבבות תחת כנפי הצדיק האמת שר העולם, החופף וסוכך עליהם תמיד לשמדם מכל רע ולהקימם מנפילתם שנפלו פלאים לעמקי עמקי תהום תחתיות, שהוא שטות הכפירות ואמונות של שקר והבל שבהבל, ולהעלותם מעלה מעלה אל הקדשה, לתכלית העליה, ולהפך זדונות לזכיות, ומכפירה לאמונה קדושה ברורה וישרה, עד שיבוא העולם לידי תקונו בשלמות. חיים ארְכים חיים טובים אמתיים.

השגתי התרומה בסך מאה ל"י, רב תודות וברכות וחוץ מן מקרב לב עמך. שמח לבי ותגל נפשי בישועת נפשך שעשה ה' עמך פלאי פלאות כאלה, חסדים טובים נפלאים כאלה בההתקשרות שנתקשרת בקשרי קשרים באהבה עזה ועצומה אל הצדיק האמת ואנשיו האמתיים הכשרים שבדור, עד אשר כל מימות שבעולם לא יוכלו לכבותה. אשרי חלקך אשרי גורלך מה טוב חלק חלקך ומה נעים גורלך.

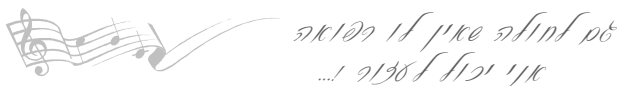
העולם ראוי שיתמהו על האהבה שבינינו. מכמה סבות הַכְרַחתי לסיים, בשלום וחיים ושמחת החג הקדוש הקורא ומכריז על חֲדוֹשׁ הָעוֹלָם שֶהַבּוֹרָא בְרָא אֶת הָעוֹלָם מֵאֵין לֵישׁ, שֵׁשׁ אֲלֵקִים שְׁלִיטִים וּמוֹשֵׁל בְּשִׁמִּים מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת. המעתיק, אוהבו לנצח ומתפלל בעדו תמיד, בכל עת ובכל שעה.

ישראל דב אודעסר

(ספר ימי מוהרנ"ת [רבי נתן] - סימן נא)

סיפור

בשבת נחמו נתקבצו אצלו [אצל רבינו הקדוש] כמה אורחים על שבת הנייל, ונכנס מחדרו להבית שאכלו שם וקדש על היין בחלישות כח, כי כבר היה חלוש מאד כי היה סמוך להסתלקותו; וישב על השלחן אחר שקדש קודם שנטל ידיו לסעדה והתחיל לדבר עם העולם, ענה ואמר: על מה באו העולם לכאן, הלא עתה איני יודע כלל, כשאני אומר תורה בוודאי כדאי לבוא, אבל עתה באמת איני יודע כלל כי אני עכשו איש פשוט לגמרי שקורין פראסטאק, ואיני יודע כלל, ועל מה ולמה באו העולם!?

תורה שבכתב, ובלילה תורה שבעל-פה. כן תעזרונו ברחמיך הרבים ללמד ולהגות בתורתך הקדושה תמיד. שנוכה ללמד תורה שבכתב ותורה שבעל-פה יומם ולילה:

● רבונו של עולם, זכנו ברחמיך הרבים שיהיה לנו כח להתגבר על השינה, שנוכל לנדד שינה מעיינינו ללמוד בכל לילה תמיד ששים מסכתות עם הגמרא הקדושה, ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים לעס'ק בהם לשמה. "קומי רני בלילה לראש אשמרות". ועל ידי זה ימשך עלינו חוט של חסד. "יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי תפלה לאל חי". ותעזר לנו על ידי זה שלא יזיק לנו לעבודתנו שמיעת קול זמרה ונגון משום אדם שבעולם, ואפילו הקולות הפגומים הבאים מצפרים האחוזות בפת, אל יהא להם כח להזיק אותנו לבלבל אותנו מעבודתנו, חס ושלו, רק תתן לנו כח להעלותם ולבררם ולהקימם להחזירם אל הקדשה, ותקים את סכת דוד הנופלת. וברחמיך הרבים תעורר חבצלת השרון לשיר בקול נעים גילה ורנן, ותמלך אתה ה' מהרה לבדך על כל מעשיך. ויקים מקרא שכתוב, זמרו אלקים זמרו זמרו למלכנו זמרו. כי מלך כל הארץ אלקים זמרו משכיל. ותזכור את עמך ישראל אשר נפוצו בגוים, ואת בית מקדשך החרב מאין יושב. "גם צפור מצאה בית ודרור קן לה אשר שטה אפרוחיה את מזבחותיך ה' צבאות מלכי ואלקיי". והשב כהנים לעבודתם, ולוים בדוכנם לשירים ולזמרים, והשב ישראל לנויהם. ותן לנו שכל וחכמה דקדשה, שנוכה להמשיך עלינו עול מלכותך תמיד, ולגלות מלכותך ואדונתך לכל באי עולם, וכסא דוד מהרה תכין, חיש קל מהרה תביא לנו את משיח בן דוד נעים זמירות ישראל. "אז ימלא שחוק פינו ולשונו רנה". ואז נשיר ונזמר ונרנן לפניך כל ימינו. ויקים מקרא שכתוב, ה' להושיענו ונגינותי נגן כל ימי חייו על בית ה' במהרה בימינו, אמן (לקוטי תפילות א' - מתוך תפילה ג):

שיחות

(מר' ישראל אודסר, זצ"ל - המשך)
... אי אפשר להבין את זה, איך נכנס הפתק לחדר? ואיך אני פתחתי את הספר, והוא היה שמה איפה שפתחתי? זה דבר פלא כזה, שאי אפשר... יותר מכל הפלאות, זה לא רק פלא שהיה, הפתק הוא נמצא, הוא נמצא תמיד, הוא לא נפסק! יכולים כל העולם לשיר ולומר ולהגיד "נח", היה באמריקה כושית חברה באו"ם, היא רצתה לראות את הבן שלה, היא הייתה מגורשת, ולא היה אפשר, אז אמרו לה שתגיד "נח", זה היה בעיתון באמריקה, היא

אמרה "נח", והוא בא מחר, מחרתיים הוא בא... אפשר להבין שרבונו הקדוש מגלה... מגלה רבנו שהוא זה השיר, "נח נחמ נחמן"... השיר הזה הוא 'פשוט, כפול, משולש מרובע', 'ני זה פשוט, 'נח' כפול, 'נחמ' משולש, 'נחמן' מרובע, וגם יש בו עשרה אותיות, "נח נחמ נחמן" זה עשרה אותיות, כנגד עשרה מיני נגינה שהוא גילה שזה מסוגל לתקן פנים הברית, זה ה"תיקון הכללי", עשרה מיני נגינה! רואים עכשיו שזה עושה פעולות, הוא נעשה מפורסם בכל העולם, גם מה שהוא אמר לפני מאתיים שנה: "האש שלי תוקד עד ביאת המשיח", והוא מגלה בהפתק, מה שאמרתי ש"האש שלי תוקד עד ביאת המשיח", זה "אמרתי עליך", ככה כתוב בהפתק.

גם הוא מגלה שהוא השיר הזה 'פשוט, כפול, משולש, מרובע' זה אני בעצמי, 'נחמן מאומן', וזה החתיכת נייר, מאיפה בא? יש כמה אנשים ששואלים: "הוא ירד מן השמים?", איזה גוון? יש לו כל הגוונים, זה פלא כזה שלא היה מעולם, הוא כבר נפטר... והוא מדבר איתי "תלמידי היקר", "נהנתי מאד מעבודתך ועליך אמרתי", "חזק ואמץ בעבודתך", מי אומר את זה? "נח נחמ נחמן מאומן", זה הניגון של 'פשוט, כפול, משולש, מרובע', בעשרה אותיות של השם כנגד עשרה מיני נגינה שגילה בשביל תיקון הברית, "תיקון הכללי", עשרה מיני נגינה, עשרה מזמורי תהלים, צריכים סימנים יותר מזה? "וסמן" ... "יז בתמוז יאמר" ... "יז בתמוז לא ידע שום... רק אני לבדי ידעתי מזה, והיה לי צער גדול, אני יכולתי למות מגודל הצער, אז הוא בא אלי "תלמידי היקר", אתה תמות? אתה "תלמידי היקר", "עליך אמרתי מייך פייעריל וועט טליען ביז משיח וועט קומען", אתה צריך [לעמוד] על כורחך, "חזק ואמץ בעבודתך", "המכשלה הזאת תחת ידיך", דווקא זה על ידי שלא התענת, מכשלה, זה מכשול גדול, על ידה נעשה הפתק, לולא זה לא היה הפתק, "וסמן" יז בתמוז יאמר שאינך מתענה", אל תחשוב שזה סתם נייר, הוא נתן לי סימן - "יז בתמוז"...

מזל טוב

והאריך קצת בשיחה זאת שהוא פראסטאק גמור ואינו יודע כלל באמת, ואמר שהוא מחיה את עצמו עתה רק בהדרך שהלך לארץ ישראל, והאריך בשיחה זו קצת גם כן, עד שמתוך השיחה הקדושה הזאת שספר שאינו יודע כלל ושהוא פראסטאק גמור ושהוא מחיה את עצמו רק בהנסיעה שנסע לארץ ישראל, מתוך דברים אלו נכנס בדברים, עד שגלה לנו תורה נפלאה איך דייקא על ידי הדרך של נסיעת ארץ ישראל מחיה את עצמו הצדיק בעת פשיטותו וכו' כנדפס כבר (לקוטי תניני ע"ח), אך אי אפשר לבאר בכתב כל העניין איך נתגלה ונמשכה התורה הזאת יש מאין באמת; כי מתחלה לא היה יודע כלל באמת, כי בכל עת שאמר שאינו יודע לא היה יודע כלל באמת, כאשר פעם אחד נשבע על זה בשבת קודש (ואמר בזה הלשון 'דא שווער איך ביי שבת') על עניין זה שאינו יודע כלל, ובאמת אמר על עצמו שהאינו יודע שלו הוא חדוש נפלא וכו', ועתה ספר הרבה איך שאינו יודע עתה כלל, ובתוך זה נכנס לשיחה נפלאה עד שעל ידי זה בעצמו גלה תורה נפלאה על-זה בעצמו, שמחיה את עצמו בעת פשיטותו בהדרך שנסע לארץ ישראל.

ואחר כך בא לשמחה גדולה, וצוה לנגן הרבה וזמרנו לפניו אזמר בשבחין והכל קודם נטילת ידיים לסעודה מה שבכל עת שהיה מזמר הזמר הנ"ל היה תמיד אחר נטילת ידיים אחר ברכת המוציא כי בין קדוש לנטילת ידיים לא שמענו מעולם שום שיחה או תורה ממנו, ועכשיו שחל השיחה והתורה הנ"ל וגם צוה לנגן אזמר בשבחין הכל קודם נטילת ידיים; ואחר כך נטל ידיו וישב על השלחן בשמחה גדולה וצוה לנגן הרבה ואמר דברים נפלאים על השלחן, ואמר מה יש לנו להתבייש (וואס האבן מיר זיך צו שעמען) שבבילנו נברא העולם! (ואמר אז הדברי צחות מי שאינו יכול פא זי איני יכול פאזיע וכו'), וגם בהתורה הנ"ל נכלל מה שנכנס לבית הלוקטשר בסמוך, ששם אמר התורה הזאת והזכיר בו מעניין ארץ ישראל, שאם יאמרו העובדי כוכבים לסטים אתם שכבשתם וכו' וגם עכשיו נמצא שישראל באים לפעמים במקומות שהיו רחוקים מאד מאד מקדשת ישראל וכו', כי זה הבעל הבית של הבית שעמד בו אז, היה רשע מפורסם וישב אז בפטרבורג, אך בני-ביתו הכניסו אותו לשם ובכל זה היו נפלאות תמים דעים שאי אפשר לבאר בכתב כלל כל מה שעבר בכל זה, אך רשמתי פרקים לזכרון, למען לא ישכח ממני ומיוצאי-חלצי ומאנשי-שלומו ששמעו מפי מעט מספורים אלו אך מי שלא שמע מפי כל זה, יהיה כל זה אצלו כדברי

הספר החתום. אחר שבת נחמו, נסעתי לביתי ביום שלישי דסליחות באתי לאומין על ראש השנה וישבתי שם עד שנסתלק בשלום, וזכיתי לעמוד בשעת הסתלקותו הקדוש והנורא, וכבר מבואר מעט מעניין הסתלקותו במקום אחר (חיי מוה"ר)...

(לקוטי עצות - נגינה, אותיות א-ד)

עצות ותפילות

● על-ידי נגינה דקדשה מקימין ומעלין המלכות דקדשה וזוכין להתנשאות. וכן להפך: החזנים והמנגנים דסטרא-אחרא פוגמין מלכות דקדשה ומאריכין את הגלות, ועל-ידם נכשלים ונוקשים בני-אדם כצפרים האחוזות בפת. על-כן צריך לזוהר מאד שלא לשמע נגינה ממנגן דסטרא-אחרא, שאין כוונתו בנגונו לשם שמים כלל, רק בשביל ממון וכבוד והתפארות, כי שמיעת קול נגינה שלו מזיק לעבודת הבורא יתברך; וכן להפך, שמיעת קול נגינה ממנגן כשר והגון, טוב לעבודת הבורא יתברך. ● התקון שלא יזיק לו קול נגינה דסטרא-אחרא הוא על-ידי שילמד גמרא בלילה. ● על-ידי נגינה דקדשה יכולין לזכות לבחינת נבואה, כי עיקר הדבקות להשם יתברך הוא על-ידי נגינה, וכאשר יתבאר עוד לקמן. ● כשמתקן הקול-נגינה, זוכה לבחינת מלכות וממשלה, ואזי יוכל למשול בכל מה שירצה, ויוכל להמית לזה ולהחיות לזה. אבל צריך לזוהר לדון את כל אדם לכף-זכות, שלא יחריב את העולם, כי השם יתברך חפץ חסד הוא ורוצה בקיום העולם.

● יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו, הבוחר בך דוד עבדו ובזרעו אחריו, והבוחר בשרי זמרה, שתזכור ברחמיך וחסדיך הגדולים את שכניתי יצד, אשר נדדה ממקומה כצפור נודדת מן קנה, "אתה תקום תרחם ציון כי עת לחננה כי בא מועד". ותקים ותגביה את כנסת ישראל מנפילתה. ותעזר אותנו ברחמיך הרבים, שנוכה להרים קול זמרה, למען יהיה לנו כח לסדר לפניך זמירות שירות ותשבחות בקול גילה ורנן, ונגינותינו נגן כל ימי חייו בקול נעים וערב כאשר אהבת. ותעזר לנו לעס'ק בתורתך הקדושה לשמה תמיד יומם ולילה. וכשם שמסרת תורתך הקדושה למשה עבדך, וביום למדת עמו